

Diumenge de la Paraula

IX SETMANA DE LA BÍBLIA

DEL 26 DE GENER A L'1 DE FEBRER DE 2025

“CONFIO EN
LA TEVA PARAULA”

(Sl 119,74)

setmanadelabiblia.cat

BISBAT D'URGELL

IX^a SETMANA DE LA BÍBLIA

26 de gener a l'1 de febrer de 2025

***«Confio en la teva Paraula»
(Salm 119, 74)***

Salm responsorial

El tercer diumenge del temps de durant l'any, enguany el dia 26 de gener, l'Església celebra el Diumenge de la Paraula, instituït pel papa Francesc l'any 2016. Vol ser una diada acció de gràcies, de reflexió i de divulgació de la Paraula de Déu.

Enguany porta per lema: ***“Confio en la teva Paraula”*** (Salm 119,74).

A propòsit de la celebració del Diumenge de la Paraula, el Papa Francesc escriu: *“El dia dedicat a la Bíblia no ha de ser “un cop a l'any”, sinó “un cop per tot l'any”, perquè ens urgeix familiaritzar-nos amb la Sagrada Escripura. Altrament, el nostre cor resta fred i el ulls romanen aclucats, davant les in comptables formes de ceguera que patim”*.

Coincidint amb aquesta jornada, per iniciativa de la Conferència Episcopal Tarraconense, les diòcesis amb seu a Catalunya celebren, del 26 de gener a l'1 de febrer, la IX^a Setmana de la Bíblia, en la qual s'organitzen activitats a les parròquies i comunitats per

- enfortir la presència del text bíblic,
- refermar l'adhesió cordial a la Paraula i
- mostrar els tresors continguts en el text revelat.

Les entitats organitzadores: Associació Bíblica de Catalunya, Abadia de Montserrat, Centre de Pastoral Litúrgica, Editorial Claret, Ràdio Estel-Catalunya Cristiana promouen diverses activitats a nivell interdiocesà.

Com a petita aportació a la Setmana de la Bíblia oferim aquest breu comentari al Salm Responsorial de la missa dels dies d'aquesta setmana.

Mn. Ramon Sàrries,
gener 2025

DIUMENGE, DIA 26 DE GENER

Diumenge tercer durant l'any. Cicle C

Salm 18

La primera lectura és ben escaient pel Diumenge de la Paraula, que celebrem. El sacerdot Esdres porta el llibre de la Llei de Déu i el llegeix públicament a la plaça, davant el poble reunit.

A l'evangeli serà Jesús mateix qui, el dissabte a la sinagoga de Natzaret, llegeix el text sagrat, davant els fidels reunits.

El salm 18 és un himne de lloança que uneix dos temes diferents. Possiblement, en els orígens, eren dos salms diferents que en època tardana es varen unir.

- El primer (dels versets 2 al 7) canta la majestat de Déu com a creador. Podria ser l'adaptació d'un poema preisraelita, amb elements propers a la mitologia. Usa el nom genèric de Déu sota la forma comú "El". Contempla Déu en la naturalesa. Explica com "els cels canten la glòria de Déu". Avui no resem aquesta primera part o aquest primer salm.

- El segon salm o la segona part del salm (versets 8 al 14), molt més tardà i típicament israelita, canta la saviesa divina com a legislador. Presenta la meravella de la Llei. Les estrofes que resem avui són d'aquesta segona part. I ens escauen en el Diumenge de la Paraula

Ambdós temes surten en altres salms: el primer al salms 8,103, 148... El segon al salm 119.

La resposta és: **LES VOSTRES PARAULES, SENYOR,
SÓN ESPERIT I SÓN VIDA**

Amb aquesta aclamació, els fidels fem nostres unes paraules de Jesús, dites al final del discurs a la sinagoga de Cafarnaüm, que llegim a Jn 6,63. Allí és Jesús qui ho diu. Aquí són els fidels els qui reconeixen la riquesa de les paraules de Jesús que "són esperit i són vida".

La resposta quadra amb el sentit del salm que resem on s'emmarca la grandesa de la Llei divina.

*«És perfecta la llei del Senyor
i l'ànima hi descansa.
És ferm el que el Senyor disposa,
dóna seny als ignorants»* (v. 8).

*«Els preceptes del Senyor són planers
omplen el cor de goig.
Els manaments del Senyor són transparents,
il·lumina els ulls»* (v. 9).

*«Venerar el Senyor és cosa santa,
es manté per sempre.
Els determinis del Senyor són ben presos,
tots són justíssims»* (v. 10).

Són estrofes de la segona part del salm, on es canta la saviesa i rectitud de la Llei, promulgada al Sinai, “*és perfecta la llei del Senyor*”. En aquests versets Déu surt citat sis vegades amb el nom de Senyor. Déu revela els seus desigs, les seves sàvies decisions. Utilitza una remarcable riquesa de noms per parlar de la llei i de la seva perfecció. Aquest salm ve amplament explanat en el salm 118.

**«Les paraules que em surten dels llavis
i els pensaments que el meu cor medita
que us siguin agradables, Senyor,
penyal meu, redemptor meu» (v. 15).**

És la conclusió del salm. Sembla com si el salmista dedica a Deu el seu cant com unes ofrenes que li “*siguin agradables*”.

“*Redemptor meu*” és una expressió del temps del segon Isaïes (41,14, 43,14; 44, 6.24; 47,4; 48,17....)

L'actitud envers la Llei es caracteritza pel goig i l'agraïment.

DILLUNS, DIA 27 DE GENER

Festa de Santa Àngela de Mèrici

Salm 97

Les lectures corresponen al dilluns de la tercera setmana durant l'any. En la primera, llegim de manera semicontinuada, la carta als hebreus. El Crist va ser ofert una sola vegada quan va prendre damunt seu els pecats de tots.

El salm 97 és un salm d'aclamació al Senyor, rei de tot el món. Amb tons universalistes, és un himne a la inauguració de l'ordre just que porta el seguiment de la Llei de Déu, que és rei de l'univers.

El salm té dos moments: En el primer s'invita a lloar Déu com autor de la salvació. I en el segon, la invitació s'adreça a tots els pobles i a la mateixa naturalesa perquè alabin el rei que ve.

La resposta és: **CANTEU AL SENYOR UN CÀNTIC NOU
HA FET OBRES PRODIGIOSES**

La resposta és el primer verset del salm. El salmista fa una invitació a cantar Deu amb un “*càntic nou*” que indica una intervenció de Déu en la història del seu poble. Es una fórmula que sovinteja en els salms (p.e. 33; 96; 145.. i a Isaïes)

És un càntic nou, per una obra nova que sols Déu podia fer. L'èmfasi es posa en les obres salvadores que Déu ha obrat en el poble d'Israel, amb la potència de la seva dreta, del seu braç.

***Canteu al Senyor un càntic nou
ha fet obres prodigioses,
la seva dreta i el seu braç sagrat
han sortit victoriosos*** (v. 1).

En aquesta primera estrofa, Israel és l'escenari on Déu revela la seva obra meravellosa. Unes obres que no són celebrades solament en el poble d'Israel sinó en tot el món.

***El Senyor ha revelat la seva ajuda
i tots els pobles contemplen la salvació.
L'ha mogut l'amor que Ell guarda fidelment
a la casa d'Israel*** (vv. 2-3).

El paral·lelisme entre «triomf i salvació» és des d'antic: amb el pas del Mar Roig. El triomf de Déu sobre Egipte es converteix en salvació per a Israel. Els salms i Isaïes canten sovint aquesta victòria i en fan el prototipus de la salvació que Déu ofereix al seu poble. Els atributs d’*amor i de fidelitat*”, per la seva part, estan en la base d'aquesta actuació de Déu: es recorda del pacte fet amb els patriarques i hi és fidel.

***Tothom ha vist d'un cap a l'altre de la terra
la salvació del nostre Déu.
Aclameu el Senyor arreu de la terra,
esclateu en cants i en crits d'alegria*** (vv. 3-4).

La tercera estrofa reprèn la visió universalista: l'obra salvadora de Déu ha de ser motiu d'alegria per a tots els pobles.

El salm continua -avui no ho resem- amb una extensa invitació, en forma d'himne, adreçada a tots els pobles i a la mateixa naturalesa perquè cantin, s'alegrin i alabin el rei de l'univers.

DIMARTS, DIA 28 DE GENER

Festa de Sant Tomàs d'Aquino

Salm 39

El fragment de la carta als hebreus, avui, remarca que els sacrificis de la llei jueva sols eren una ombra del sacrifici perfecte que tenim en Jesús. És ell qui pot dir amb raó: «*Déu meu vinc a fer la vostra voluntat*».

La comunitat respon amb el salm 39. En la primera part, el salmista fa una de lloança a Déu pels favors rebuts i, en la segona part, una súplica per l'alliberament dels mals que l'assetgen. Possiblement, en un inici, serien dos salms diferents: el primer d'acció de gràcies i el segon de súplica, recolzant-se en la confiança que dóna haver rebut els favors del Senyor. (La segona part la trobem repetida en el salm 69). Les estrofes que llegim avui son de la primera part del salm.

La resposta és: **AQUÍ EM TENIU, DÉU MEU,
VULL FER LA VOSTRA VOLUNTAT.**

Paraules tretes dels vv. 8-9 del salm. Manifesten una clara predisposició a l'obediència a Déu. El trobem citat a la carta als hebreus 10,5-9, on s'apliquen al Messies, com si fos el Fill qui s'adreça al Pare.

*Tenia posada l'esperança en el Senyor,
i ell, inclinant-se cap a mi,
ha inspirat als meus llavis un càntic nou,
un himne de lloança al nostre Déu* (vv. 2 i 4).

L'estrofa uneix una part del verset 2 amb una part del verset 4.
Declara la confiança que el salmista té en el Senyor que li fa costat inspirant-li cants i himnes.

*Però vós no voleu oblacions ni sacrificis,
i m'heu parlat a cau d'orella;
no exigiu l'holocaust ni l'expiació;
per això us dic: «Aquí em teniu* (vv. 7-8).

La inspiració de Déu, «*m'heu parlat a cau d'orella*» és per rebutjar els sacrificis externs. I en cita 4 classes: oblacions, sacrificis, holocaustos i expiació. La reacció del salmista es contundent: «*Aquí em teniu, vull fer la vostra voluntat*», com resem en la resposta.

*Anuncio amb goig la salvació
davant del poble en dia de gran festa.
No puc deixar d'anunciar-la;
ho sabeu prou, Senyor* (v. 10).

La tercera estrofa és la reacció positiva del salmista a la voluntat de Déu. Pot deixar d'oferir oblacions externes però, de cap manera, pot deixar d'anunciar públicament la salvació de Déu.

*No m'he callat la vostra salvació dins del meu cor;
he fet conèixer el vostre amor fidel,
la lleialtat del vostre amor,
davant del poble en dia de gran festa* (v. 11).

Insisteix en la necessitat de proclamar la salvació. No la pot guardar en el seu interior i, per això, la proclama davant del poble «*en dia de gran festa*».

DIMECRES, DIA 29 DE GENER

Dimecres de la III setmana durant l'any

Salm 109

Continuem llegint la carta als hebreus. El fragment d'avui remarca la superioritat del sacerdocí de Jesucrist sobre els sacerdots de l'antiga aliança. Ells han d'oferir cada dia sacrificis per obtenir el perdó dels pecats propis i del poble. Jesucrist amb un sola vegada ens salva a tots i per sempre.

El text fa servir una expressió, recollida del profeta Jeremies, que trobem al salm responsorial d'avui. Parla d'una aliança interna: del perdó de la culpa per sempre.

El salm 109 és un salm que, més enllà d'interpretacions historicistes i cultuals, hem de llegir com un salm reial. Entenem que així el consideren els mateixos textos bíblics, quan és molt citat en els llibres del Nou Testament i com a tal l'han considerat des de sempre els Pares de l'Església.

La resposta és: **ETS SACERDOT PER SEMPRE COM HO FOU MELQUISEDEC**

Anticipa les darreres paraules que llegim del salm avui, amb una referència a Melquisedec (Gn 14,18), rei i sacerdot de Jerusalem. El relat bíblic el fa diferent del sacerdocí bíblic d'Aaron.

«Oracle del Senyor al meu Senyor:

«Seu a la meva dreta,

i espera que faci dels enemics

l'escambell dels teus peus» (v. 1)

La primera paraula del text hebreu ja té els seu interès: «ne'um». Originàriament significa «*dir a cau d'orella*». És la paraula que el profeta ha sentit de part de Déu. Nosaltres traduïm per «*oracle*» Comporta un manament i una promesa.

«*Seu a la meva dreta*»: en al·lusió a la dreta de Déu. Tindrà protecció i ajuda contra els enemics (Ex 15,6,22; Is 41,10; Salm 20,7; w1,9, 48,1...)

«*Escambell*» és el coixí u altre objecte sobre el qual reposa els peus qui està assegut. La frase vol dir que els seus enemics han estat vençuts.

«Que el Senyor estengui lluny des de Sió

el poder del teu ceptre.

Impera enmig dels enemics» (v. 2).

La frase és una prolongació del mateix concepte. El «*ceptre*» és la imatge del poder i de l'autoritat.

«Ja eres príncep el dia que vas néixer,

tens la glòria sagrada des del sí de la mare,

des del principi jo t'he engendrat» (v. 3).

La tercera estrofa és un text molt confús. Ja el text bíblic havia rebut diverses interpretacions. També en traduccions posteriors: bíblia grega del LXX, la Vulgata i les versions modernes.

Personalment no goso tocar-lo: la versió litúrgica que llegim en fa una referència a la reialesa de sempre.

«El Senyor no es desdiu del que jurà:

«Els sacerdot per sempre,

com ho fou Melquisedec» (v. 4).

DIJOUS, DIA 30 DE GENER

Dijous de la III setmana durant l'any

Salm 23

La carta als hebreus ens recorda que Jesucrist ens h salvat amb l seva sang. Ell és el gran sacerdot que ens espera. Per això, l'autor ens exhorta a mantenir ferma la fe que professem.

El salm és un himne processional litúrgic, cantant a Déu com a creador i dominador de l'univers. A la finalitat de lloança s'hi afegeix una intencionalitat didàctica: al temple hi seran admesos només els justos i ells seran els qui rebran les benediccions.

La resposta és: **AQUESTS SÓN ELS QUI VENEN
PER VEURE-US DE CARA, SENYOR.**

Repeteix els darrers versets del salm i és la conclusió a la que arriba el salmista davant el comportament dels qui han pujat al temple i viuen amb rectitud de cor. Tal com demana també l'autor de la carta als hebreus que hem llegit avui.

*És del Senyor la terra i tot el que s'hi mou,
el món i tots els qui l'habiten.
Li ha posat els fonaments dins els mars
i les bases a les fonts dels rius* (vv. 1-2).

La primera estrofa, podríem dir, és més teològica: afirma el senyoriu de Déu sobre tota la creació. Assentar la terra sobre els seus fonaments és un acte de la creació que proclama la superioritat de Déu. És una visió cosmogònica usual en l'orient antic, tant en la literatura bíblica com en la d'altres pobles orientals.

*Qui pot pujar a la muntanya del Senyor?
Qui pot estar-se al recinte sagrat?
El qui té el cor sincer i les mans sense culpa,
que no confia en els déus falsos* (vv. 3-4).

La segona i tercera estrofes són de caràcter moral. Amb un to catequètic (preguntes i respostes) informa de les condicions per estar-se a l'interior del temple. Es pelegrins que arriben, pregunten. I el sacerdot que surt a rebre'ls els respon amb uns deures morals personals i envers els altres: .

La resposta exalta la rectitud interior i exterior, en el sentiment i en les obres (el cor i les mans). Buscar el Senyor és cercar la seva presència i amistat.

*Rebrà benediccions del Senyor,
rebrà els favors del Déu que salva.
Aquests són els qui vénen a buscar-vos, Senyor,
per veure-us de cara, Déu de Jacob* (vv. 5-6).

La recompensa serà la benedicció, una vida plena i pròspera.

DIVENDRES, DIA 31 DE GENER

Festa de Sant Joan Bosco

Salm 36

El text d'avui de la carta als hebreus fa elogi de la fermesa i constància amb la qual els creients afronten els sofriments i maltractes dels que són objecte per part dels no creients. Els exhorta a perseverar en aquesta actitud perquè ben aviat vindrà el Senyor i farà justícia.

El salm 36 que resem avui fa l'elogi de la doctrina tradicional sobre la retribució: Deu castiga el malvat i recompensa el just.

La resposta és: **ÉS EL SENYOR QUI SALVA ELS JUSTOS**

La trobem en diverses estrofes del salm. És com una declaració de principis: *«Déu és provident amb els justos, amb els qui li són fidels».*

*Confia en el Senyor, fes el bé,
i viuràs segur en el seu país.
Sigui el Senyor la teva delícia,
i et donarà el que desitja el teu cor* (vv. 3 i 4).

Promesa de recompensa a qui confia en el Senyor i fa el bé: posseir el país. Aquesta havia estat l'aspiració de sempre del poble d'Israel. I, per experiència, coneixien el contrari: fer el mal portava a la ruïna.

*Encomana al Senyor els teus camins;
confia en Ell, deixa'l fer.
Farà que brilli com la llum el teu dret,
la teva raó, com el sol del migdia* (vv. 5-6).

Voldrà dir: adreça vers Déu la teva vida. La justícia i la raó equivalen a facultats espirituals que seran il·luminades per Déu.

*Els passos de l'home són do del Senyor,
que vetlla per ell i l'assegura pel camí;
si mai cau, no quedarà estès a terra
perquè el Senyor li dóna la mà* (vv. 23-24).

Déu vetlla pels justos: els dóna suport, guia la seva vida per camins rectes... I, més encara, en cas de caure no el deixa tirat sinó que el restitueix, «li dóna la mà».

*És el Senyor qui salva els justos,
els protegeix en dies de perill.
El Senyor els ajuda i els deslliura dels malvats
i els salva, perquè en ell es refugien* (vv. 39-40).

Els justos que es comporten segons la Llei de Déu sempre es veuran salvats. El salmista afirma la providència de Déu que *«protegeix, ajuda i deslliura»*. Vol ser, al mateix temps, un advertiment per als malvats i una garantia pel qui *«en ell es refugien»*

DISSABTE, DIA 1 DE FEBRER

Memòria de Santa Maria

Lluc 1

La lectura de la carta als hebreus avui ha estat més llarga de l'acostumat. Ha fet repàs dels grans creients dels orígens del poble escollit, els patriarques i n'ha subratllat la seva fe.

El salm responsorial, avui, és un fragment del Càntic de Zacaries, el pare de Joan Baptista que llegim a l'evangeli de Lluc. És un text clarament d'inspiració hebrea amb frases que recitaven en la cerimònia de la circumcisió dels infants.

Està ple d'expressions que trobem en textos de l'Ontic Testament, moltes repetides en els salms.

La resposta és: **BENEÏT SIGUI EL SENYOR, DÉU D'ISRAEL.
HA VISITAT EL SEU POBLE.**

La primera benedicció: «*Beneït sigui el Senyor, Déu d'Israel*» la trobem repetida diverses vegades en els salms: 40,14; 71,18; 88,53, 105,48...

«*Ha visitat*», aquest és el motiu de la benedicció. Déu no és un ésser llunyà sinó que està implicat amb el seu poble. Lluc ho repeteix diverses vegades a l'evangeli: 7,16; 19,44...

***El Senyor fa que s'aixequi un salvador poderós
a la casa de David el seu servent,
com ho havia anunciat, de temps antic,
per boca dels seus sants profetes*** (vv. 69-70)

La formulació del pensament que Déu salva surt moltes vegades a la Bíblia (Salm, Samuel, profetes...). Però en aquest verset experimenta una transformació en quant es personalitza: «*un salvador poderós*». I es precisa que és descendent de David.

L'expressió «*com ho havia anunciat... per boca dels seus sants profetes*» pot entendre's en un doble sentit: ja els profetes havien anunciat la salvació o bé que el salvador seria «*de la casa de David*», tal com s'apunta a II Sm 7,12-13 on el Senyor promet a David, per boca de Natan, l consolidació perpètua de la seva dinastia. La designació de David com a servent de Déu la trobem al Salm 17,1, a Is 37,35... .

***Així ens salva, alliberant-nos dels enemics,
de les mans dels qui ens volen mal,
mogut per l'amor que el fa fidel als nostres pares,
i pel record de l'aliança santa que jurà al nostre pare Abraham*** (vv. 71-73).

Manifestar el convenciment que Déu salva sovintega en l'Antic Testament (Salm 17,18; II S. 22,18; Salm 105,10...).

De que salva Déu: és difícil pensar que es refereixi a la dominació romana d'aquell moment. Més aviat hem de prendre el mot «enemics» en un sentit més ampli: tot o tots els qui s'oposen a l'actuació de Déu en la història de la salvació.

El motiu de l'alliberament és l'amor (millor traducció seria: la misericòrdia), «*als nostres pares i pel record de l'aliança...*». Ressona inconfundiblement a textos bíblics de Mi 7,20; Salm 104,8; 105,45; I Mac 4,19 i recollit a Act 3,25.

***Prometent de concedir-nos que, sense por,
lliures dels enemics, li donem culte
amb santedat i justícia tota la vida*** (vv. 73-75).

Aquestes paraules reflexen l'esperança que aviat es compliran les promeses messiàniques. Els himnes de lloança difonen un esperit de glòria motivada per la presència del Déu Salvador.